

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
sediul Rîșcani

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
office Rîșcani

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3, street, Republic of Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

nr. dosarului : 3-524/20
24 iunie 2021

*Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr.28*

Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, Vă expediază, pentru examinare sesizarea lui Donica Veaceslav, cu privire la recunoașterea neconstituționalității prevederilor art. 32 alin. (4) lit. k) al Legii nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor, formulată în cauza de contencios administrativ la acțiunea lui Veaceslav Donica împotriva Ministerului Apărării, Marelui Stat Major al Armatei Naționale, persoană terță Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării cu privire la constatarea faptului discriminării, anularea actelor administrative, restabilire în funcție.

Anexă :

- copia încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 24 iunie 2021, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate – 2 file;
- sesizarea formulată de Donica Veaceslav – 9 file;
- copia cererii de chemare în judecată + copia acțiunii concretizate – 16 file;
- copia referinței – 6 file

Judecător

Violeta Chisilița

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. **DONICA VEACESLAV**
nume prenume

2. **ŞEF J1 DIRECŢIE PERSONAL ŞI MOBILIZARE MARELE STAT
MAJOR AL ARMATEI NAŢIONALE**
funcția

3.

4.

5. **MUSTEAŢĂ EUGENIU**
Numele, prenumele (reprezentantului)

6. **AVOCAT**
ocupația reprezentantului

7.

8.

I. OBIECTUL SESIZĂRII

1. Prezenta sesizare are ca obiect, examinarea constituționalității sintagmei *"în alte cazuri de eliberare din funcția militară, la decizia conducătorului structurii militare – pe cel mult 4 luni. În această perioadă, militarul urmează să fie numit într-o nouă funcție militară, transferat, detașat sau eliberat din serviciul militar, în conformitate cu legislația în vigoare."* din art. 32 alin.(4) lit. k) al Legii nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor (Monitorul Oficial nr.129-130 art. 618 din 30.09.2005) și prevederile pct.67 lit.k) ale Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin H.G. nr.941/2006 (care au fost emise întru executare legii).
2. Potrivit art. 32 alin.(4) lit. k) al Legii nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor:

Articolul 32. Detașarea și trecerea la dispoziție a militarilor

(4) Trecerea la dispoziție a militarilor prin contract poate fi efectuată în următoarele cazuri și pe următoarele termene:

k) în alte cazuri de eliberare din funcția militară, la decizia conducătorului structurii militare – pe cel mult 4 luni. În această perioadă, militarul urmează să fie numit într-o nouă funcție militară, transferat, detașat sau eliberat din serviciul militar, în conformitate cu legislația în vigoare.

3. În conformitate cu prevederile pct.67 lit.k) ale Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin H.G. nr.941/2006:

Punctul 67 - Trecerea militarului prin contract la dispoziția comandantului (șefului) poate fi efectuată în următoarele cazuri și pe următoarele termene:

k) în alte cazuri de eliberare din funcția militară, la decizia conducătorului structurii militare - pe o perioadă ce nu va depăși 4 luni.

În cazurile prevăzute de prezentul punct, militarii prin contract sînt eliberați din funcțiile deținute și trecuți la dispoziția comandantului (șefului), care dispune de dreptul de a numi în funcție această categorie de militari, cu menținerea în tabelele nominale ale unităților militare din care făceau parte, pînă la momentul luării altei decizii referitor la statutul acestora. În perioada respectivă, militarul îndeplinește activitățile stabilite de comandantul (șeful) la dispoziția căruia a fost trecut, urmărind realizarea obligațiilor unei funcții militare concrete.

4. Considerăm că prevederile art. 32 alin.(4) lit. k) al Legii nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor și pct.67 lit.k) ale Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin H.G. nr.941/2006, contravin prevederilor art.23 și 43 și 44 ale Constituției RM.

II. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

1. În judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani se află pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de Donica Veaceslav către Ministerul Apărării și Marele Stat Major al Armatei Naționale, parte terță Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, prin care s-a solicitat, *inter alia*, de a anula Ordinul Ministerului Apărării nr.018 ef. din 13.02.2020 și a Ordinului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale nr.30 din 14.02.2020, prin care reclamantul a fost trecut la dispoziția comandantului în temeiul pct.67 lit.k) ale Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin H.G. nr.941/2006, 32 alin.(4) lit. k) al Legii nr. 162 din 22 iulie 2005, respectiv
2. În motivarea acestei pretenții s-a invocat faptul că prin Ordinul Ministerului Apărării nr.*120 din 14.08.2019 și Ordinul șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale 158 din 17.08.2019, reclamantul a fost trecut la dispoziția comandantului, în temeiul pct.67 lit.k) ale Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin H.G. nr.941/2006, fără a se invoca motivele de fapt care au servit la emiterea acestora.
3. La 04.02.2019, când expira termenul de 4 luni de aflare la dispoziție, pentru a nu-l repune în funcția anterior deținută de șef J1 Direcție personal și Mobilizare Marele Stat Major al AN, conducerea l-a obligat pe reclamant să depună un raport de plecare în concediul pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, pentru 8 zile, de la 04.02.2019 până la 12.02.2020.
4. La revenirea din concediul pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, acesta nu a fost restabilit însă, dimpotrivă, prin Ordinul Ministerului Apărării nr.018 ef. din 13.02.2020 și Ordinul șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale nr.30 din 14.02.2020, din nou a fost trecut la dispoziția comandantului în temeiul pct.67 lit.k) ale Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin H.G. nr.941/2006, fără a se invoca motivele de fapt care au servit la emiterea acestora.
5. Nefiind de acord cu acțiunile conducerii, la 27.02.2020, reclamantul s-a adresat în instanța de judecată.

EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

Legislația națională:

1. Constituția Republicii Moldova

Articolul 7.

Constituția, Lege Supremă

”Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 8.

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

- ”(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.
- (2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.”

Articolul 23.

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

- ”(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
- (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

....

- (4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sânt garantate.
- [...].”

Articolul 44.

Interzicerea muncii forțate

- „(1) Munca forțată este interzisă.
- (2) Nu constituie muncă forțată:
- a) serviciul cu caracter militar sau activitățile desfășurate în locul acestuia de cei care, potrivit legii, nu satisfac serviciul militar obligatoriu;
- [...].”

Articolul 54.

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- ”(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților

și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

[...].”

2. Legii nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor:

Articolul 2. Noțiuni de bază

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

militari – cetățenii Republicii Moldova care îndeplinesc serviciul militar în baza obligațiunii militare sau a încadrării prin contract, în conformitate cu legislația în vigoare.

militari în activitate – militarii care dețin o funcție militară. Calitatea de militar în activitate se menține și în perioada când militarii sînt eliberați din funcție pentru a urma diferite forme de pregătire sau sînt detașați în interes de serviciu, **precum și în timpul aflării la dispoziție;**

trecere la dispoziție – acțiuni îndreptate spre soluționarea chestiunilor ce țin de continuarea de către militar a serviciului militar sau eliberarea din acesta, perioadă în care el se află în afara funcției militare. Militarul poate fi trecut la dispoziție de către conducătorul, comandantul (șeful) abilitat cu dreptul de a-l numi în funcție;

Articolul 32.

Detașarea și trecerea la dispoziție a militarilor

(1) Militarii prin contract pot fi:

a) detașați de către conducătorul structurii militare, la decizia Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova sau a Guvernului, pentru îndeplinirea unor funcții în interesele apărării naționale, în limita competenței stabilite de legislația în vigoare, în organizațiile internaționale, misiunile diplomatice, autoritățile publice, instituțiile publice, în organizații, întreprinderi și alte structuri de stat, cu eliberarea lor din funcțiile deținute și menținerea în serviciul militar;

b) detașați, fără eliberarea lor din funcția deținută, pe un termen stabilit, conform dispoziției conducătorului structurii militare, pentru îndeplinirea unor misiuni de serviciu în afara locului dislocării permanente a unității militare, în modul și în condițiile stabilite de Guvern.

(2) Pe perioada detașării, în conformitate cu prevederile alin.(1) lit.a), cu excepția detașării în organizații internaționale și misiuni diplomatice, militarii beneficiază de toate drepturile, inclusiv cele bănești, și înlesnirile prevăzute pentru militari de legislația în vigoare. În acest caz, la locul detașării, lor li se plătește salariul funcției în conformitate cu schema de salarizare, dar nu mai mică decît salariul funcției primită pînă la momentul detașării.

(3) Plata soldei lunare militarilor detașați în organizații internaționale și misiuni diplomatice se efectuează în modul stabilit de Guvern.

(4) **Trecerea la dispoziție a militarilor prin contract poate fi efectuată în următoarele cazuri și pe următoarele termene:**

- a) trimiterea la studii în instituțiile de învățământ din domeniul militariei (la cursuri) a căror durată depășește un an – pe întreaga perioadă a studiilor. La terminarea studiilor, militarul se numește într-o funcție care să nu fie inferioară celei deținute anterior. Dacă în această perioadă a survenit unul din cazurile prevăzute la art.35 alin.(3) lit.e)-h) și k)-o), militarul este eliberat din serviciul militar în condițiile legislației în vigoare;
- b) detașarea conform alin.(1) lit.a) – pe durata detașării. Dacă în această perioadă a survenit unul din cazurile prevăzute la art.35 alin.(3), militarul este eliberat din serviciul militar în condițiile legislației în vigoare;
- c) pornirea urmăririi penale în privința militarului – până la emiterea hotărârii pe cauza penală. La emiterea hotărârii respective, militarul urmează să fie eliberat din serviciul militar conform art.35 alin.(3) lit.o) sau în condițiile art.35 alin.(4). Dacă în această perioadă a survenit unul din cazurile prevăzute la art.35 alin.(3) lit.a)-g), j) și k), militarul este eliberat din serviciul militar în condițiile legislației în vigoare;
- d) eliberarea din funcție în legătură cu efectuarea măsurilor de organizare – pe o perioadă ce nu va depăși 4 luni, iar în cazul femeilor care îndeplinesc serviciul militar prin contract și se află în concediul de maternitate sau al militarilor care se află în concediul pentru îngrijirea copilului – pe toată durata acestui concediu. În perioada indicată, militarul urmează să fie numit în altă funcție, transferat, detașat sau eliberat din serviciul militar, în dependență de pregătirea sa. Dacă în perioada respectivă expiră termenul contractului, părțile vor acționa conform art.35 alin.(9). Dacă în această perioadă a survenit unul din cazurile prevăzute la art.35 alin.(3) lit.b)-i) și l)-o), militarul este eliberat din serviciul militar în condițiile legislației în vigoare;
- e) aflarea în prizonierat (cu excepția cazurilor de predare benevolă), în situația de ostatic sau de persoană internată – până la eliberarea lui. În această perioadă, militarul poate fi restabilit în funcția deținută anterior, numit într-o altă funcție, transferat sau eliberat din serviciul militar în modul stabilit de legislația în vigoare. Dacă în această perioadă a survenit unul din cazurile prevăzute la art.35 alin.(3) lit.f), g) și o), militarul este eliberat din serviciul militar în condițiile legislației în vigoare. Dacă organele de drept au stabilit predarea și aflarea benevolă a militarului în prizonierat, acesta va fi tras la răspundere conform legislației în vigoare;
- f) înregistrarea în calitate de candidat pentru o funcție electivă – pe durata campaniei electorale. La expirarea acestei perioade, militarul urmează să fie numit în funcția deținută anterior, transferat sau eliberat din serviciul militar, conform art.35 alin.(3) lit.n). Dacă în această perioadă a survenit unul din cazurile prevăzute la art.35 alin.(3) și (4), militarul este eliberat din serviciul militar în condițiile legislației în vigoare;
- g) absența din motive necunoscute din perimetrul unității militare sau de la locul de serviciu – până la declararea persoanei dispărută fără veste sau decedată, în modul stabilit de lege. Dacă în această perioadă a expirat durata îndeplinirii serviciului militar, stabilită de legislația în vigoare, sau a survenit unul din cazurile prevăzute la art.35 alin.(3) lit.b), f), g) și o), precum și la alin.(4), militarul va fi eliberat din serviciul militar în condițiile legislației în vigoare;
- h) transferarea dintr-o structură militară în alta, fără eliberare din serviciul militar, – până la 2 luni. Dacă în această perioadă a survenit unul din cazurile

prevăzute la art.35 alin.(3) lit.f), g), k) și m) – o), precum și la alin.(4), militarul este eliberat din serviciul militar în condițiile legislației în vigoare;

i) aflarea îndelungată a militarului la tratament în instituția medicală – până la stabilirea de către comisia medico-militară a aptitudinii militarului pentru îndeplinirea serviciului militar;

j) aflarea militarilor prin contract în concediul pentru îngrijirea copilului – pe întreaga perioadă a concediului. Până la expirarea acestui termen, militarul are dreptul la continuarea serviciului militar. Perioada concediului pentru îngrijirea copilului se include în vechimea în muncă generală și în perioada necontributivă a militarului asimilată stagiului de cotizare, în conformitate cu legislația în vigoare, dar nu se include în vechimea calendaristică în serviciul militar.

k) în alte cazuri de eliberare din funcția militară, la decizia conducătorului structurii militare – pe cel mult 4 luni. În această perioadă, militarul urmează să fie numit într-o nouă funcție militară, transferat, detașat sau eliberat din serviciul militar, în conformitate cu legislația în vigoare.

3) Legii nr. 1245 din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei:

Articolul 4.

Serviciul militar

(1) Serviciul militar este o formă specială a serviciului public ce rezidă în îndeplinirea de către cetățeni a datoriei constituționale privind pregătirea pentru apărare și apărarea Patriei ale exclusiv în cadrul Forțelor Armate Republicii Moldova.

(2) Serviciul militar este obligatoriu pentru toți bărbații, cetățeni ai Republicii Moldova, și se îndeplinește în următoarele forme:

a) serviciul militar prin contract;

b) serviciul militar în termen;

c) serviciul militar cu termen redus;

d) serviciul militar ca rezerviști concentrați sau mobilizați.

(3) Sînt considerați în serviciul militar și studenții instituțiilor de învățămînt din domeniul militariei.

(4) Femeile cu pregătire specială necesară pot îndeplini serviciul militar prin contract.

Articolul 17.

Îndeplinirea obligațiilor serviciului militar

(1) Prin îndeplinirea de către militar a obligațiilor serviciului militar se are în vedere:

a) participarea la acțiuni militare;

b) exercitarea funcțiilor de serviciu;

c) executarea serviciului de alarmă;

d) participarea la exerciții și antrenamente militare;

e) aflarea pe teritoriul unității militare pe durată stabilită de orarul zilnic sau în orice timp, dacă aceasta este în interes de serviciu;

- f) aflarea în misiune, participarea la operațiuni de menținere a păcii sau aflarea la tratament;
- g) deplasarea la și de la locul de serviciu, de tratament sau locul misiunii;
- h) participarea la concentrări militare;
- i) apărarea vieții, sănătății, onoarei și demnității persoanei;
- j) acordarea de ajutor organelor de drept pentru asigurarea legalității și ordinii de drept;
- k) participarea la acțiunile de prevenire și lichidare a consecințelor calamităților naturale, ale avariilor tehnogene și ale catastrofelor;
- l) alte acțiuni ale militarului, calificate de instanța de judecată ca fiind săvârșite în interesul persoanei, societății și statului;
- m) aflarea în prizonierat (cu excepția cazurilor de predare benevolă), în situația de ostatic sau de persoană internată;
- n) dispariția militarului pînă la declararea dispariției sau morții sale, în modul stabilit de lege.

Articolul 20.

Funcțiile militare

- (1) Funcțiile militare sînt prevăzute în statele de personal ale organelor de conducere militare, ale unităților și instituțiilor militare și ale instituțiilor de învățămînt din domeniul militariei.
- (2) Funcțiile care urmează să fie suplinite de militari, conform statelor de personal, se aprobă de către conducătorii autorităților administrației publice centrale în care este prevăzut serviciul militar.
- (3) Militarii pot fi transferați pentru continuarea serviciului în cadrul altei structuri de stat în care este prevăzut serviciul militar sau cel special.
- (4) Militarii pot fi detașați, cu menținerea lor în serviciul militar, în organizații internaționale, în autoritățile publice, în instituții publice, pentru executarea unor funcții în interesul statului și al Forțelor Armate, beneficiind de toate drepturile și înlesnirile prevăzute de legislație pentru militari.
- (5) Modul de numire în și eliberare din funcție a militarilor se stabilește prin Legea cu privire la statutul militarilor.

TRATATE INTERNAȚIONALE la care Republica Moldova este parte

a) Declarația Universală a drepturilor omului din 10.12.1948

Articolul 23

- ”1. Orice persoana are dreptul la munca, la libera alegere a muncii sale, la condiții echitabile și satisfacatoare de munca, precum și la ocrotirea împotriva somajului.
2. Toti oamenii, fara nici o discriminare, au dreptul la salariu egal pentru munca egala.

3. Orice om care muncește are dreptul la o retribuire echitabilă și satisfăcătoare care să-i asigure atât lui, cât și familiei sale, o existență conformă cu demnitatea umană și completată, la nevoie, prin alte mijloace de protecție socială.

[...].”

Articolul 29

”1. Orice persoană are îndatoriri față de colectivitate, deoarece numai în cadrul acesteia este posibilă dezvoltarea liberă și deplină a personalității sale.

2. În exercitarea drepturilor și libertăților sale, fiecare om nu este supus decât numai îngrădirilor stabilite prin lege, exclusiv în scopul de a asigura cuvenită recunoaștere și respectare a drepturilor și libertăților altora și ca să fie satisfăcute juste cerințe ale moralei, ordinii publice și bunăstării generale într-o societate democratică.

3. Aceste drepturi și libertăți nu vor putea fi în nici un caz exercitate contrar scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite.”

Articolul 30

”Nici o dispoziție a prezentei Declarații nu poate fi interpretată ca implicând pentru vreun stat, grupare sau persoană dreptul de a se da la vreo activitate sau de a săvârși vreun act îndreptat spre desființarea unor drepturi sau libertăți enunțate în prezenta declarație.”

b) Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Roma, 4.11.1950)

Articolul 4

”Interzicerea sclaviei și a muncii forțate

1. Nimeni nu poate fi ținut în sclavie sau în condiții de aservire.

2. Nimeni nu poate fi constrâns să execute o muncă forțată sau obligatorie.

3. Nu se consideră „muncă forțată sau obligatorie” în sensul prezentului articol:

a. orice muncă impusă în mod normal unei persoane supuse detenției în condițiile prevăzute de articolul 5 din prezenta Convenție sau pe durata libertății condiționate;

b. orice serviciu cu caracter militar sau, în cazul celor care refuză serviciul militar din motive de conștiință în țările în care acest lucru este recunoscut ca legitim, un alt serviciu în locul serviciului militar obligatoriu;

c. orice serviciu impus în situații de criză sau de calamități care amenință viața sau bunăstarea comunității;

d. orice muncă sau serviciu care fac parte din obligațiile civice normale.”

Articolul 14

”Interzicerea discriminării
Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii,

origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Articolul 17

”Interzicerea abuzului de drept Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție.”

IV. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

1. Pe parcursul anilor 2019 - 2020 un grup de circa 10 militari ai Armatei Naționale au fost eliberați din funcțiile deținute și trecuți la dispoziția Ministrului Apărării în temeiul prevederilor lit. k) aliniatul (4) art. 32 din Legea nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor pe o perioadă de 4 luni, fără a fi informați despre motivul și necesitatea structurii militare de a fi eliberați din funcție. Iar funcțiile acestora fiind ocupate de alte persoane.

La expirarea perioadei de aflare la dispoziția Ministrului Apărării, de 4 luni, acțiunea a fost repetată de mai multe ori.

În această perioadă de timp persoanele au fost constrâns-se prin diferite metode să accepte numirea la alte funcții inferioare, decât cele deținute anterior sau egale, invocându-se lipsa funcțiilor vacante egale celor deținute anterior.

Având în vedere că la aplicarea prevederilor art. 32 aliniat (4) lit.k) al Statutului militarilor, aprobat prin Legea nr.162/2005, militarii prin contract sunt eliberați din funcțiile deținute și trecuți la dispoziția comandantului (șefului), care decide la discreția sa ce va face cu angajatul mai departe, această situație cade sub incidența muncii forțate, deoarece pe toată durata cât angajatul este trecut la dispoziția comandantului, acesta nu se conduce de clauzele contractuale de muncă și ale fișei postului ci de indicațiile comandantului care nu pot fi puse în discuție.

Potrivit art.43 alin.(1) al Constituției RM, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului, iar art.23 al Constituției RM, ”(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Prin prisma normelor solicitate a fi verificate, în lipsa unor ipoteze concrete care să indice în ce circumstanțe poate fi luat militarul la dispoziția comandantului, angajatorul poate elibera din funcție militarul în mod arbitrar, iar în consecință schimbă atribuțiile salariatului, la discreția sa, fără acordul angajatului, la un nou loc de muncă și la atribuții noi, altele decât la care s-a angajat și sunt prevăzute de fișa postului.

La fel, deși potrivit art. 32 aliniat (4) lit.k) al Statutului militarilor, aprobat prin Legea nr.162/2005, relațiile de muncă nu se întrerup, totuși angajatul este eliberat din funcție, fiind incidente și prevederile Convenției cu privire la încetarea raporturilor

de muncă din inițiativa patronului nr.158 din 22.06.82, ratificată prin Hotărîrea Parlamentului nr.994 din 15.10.96 (în vigoare din 21.11.1996), care statuează că raporturile de muncă ale unui lucrător nu vor înceta decât dacă există un motiv valabil pentru o asemenea încetare legat de capacitatea sau conduita lucrătorului sau bazat pe cerințele operaționale ale întreprinderii, instituției sau serviciului. În acest context, orice eliberarea de la locul de muncă nu poate fi arbitrară, ci urmează a fi motivată.

V. PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ȘI ARGUMENTELE DE RIGOARE

1. Prin adoptarea normelor contestate din Legea nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor, care sunt obiect al examinării în prezenta sesizare constatăm că Parlamentul Republicii Moldova a sfidat următoarele principii constituționale de fundamentale, și evident normelor expres din Legea Supremă:

- Art. 16 din Constituție – Egalitatea
- Art. 23 din Constituție – Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle
- Art. 24 din Constituție – Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică
- Art. 43 din Constituție – Dreptul la muncă și la protecția muncii
- Art. 54 din Constituție – Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

2. Prevederile articolului 32 din Legea nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor stabilește modul și condițiile de detașarea și trecerea la dispoziție a militarilor. Iar litera k) aliniatul (4) ”*în alte cazuri de eliberare din funcția militară, la decizia conducătorului structurii militare – pe cel mult 4 luni.*” sfidează grav principiul clarității și accesibilității legii la articolele 16, 23, 24, 43, 44, 54 din Constituție.

În anul 2005, cînd a fost adoptată Legea 162 cu privire la statutul militarilor, toate măsurile și cazurile admise în situația trecerii la dispoziție a militarilor prin contract și termenii necesari. Toate măsurile admise în situația de trecere la dispoziție au fost prevăzute expres și exhaustiv, pentru a nu lăsa loc de interpretare extensivă și abuzivă, cu excepția litera k) aliniatul (4) art. 32. Parlamentul a fi putut, să putut să evalueze care cazuri ar putea fi necesare în condițiile trecerii la dispoziție, să le descrie expres în lege, astfel ca acestea să fie clare și previzibile. În asemenea condiții nu ar exista obiecții.

Totodată, dacă să privim în aspect comparativ, de exemplu România, prin Legea nr.80/1995 privind statutul cadrelor militare, au fost stabilite expres măsurile și cazurile de trecere la dispoziția comandantului(șefului) a militarului, o listă exhaustivă, cu limitările stabilite, fără loc de extindere sau interpretare. Astfel, militarul este informat despre măsurile care urmează a fi impuse, chiar dacă sunt de restrîngere (<https://lege5.ro/Gratuit/g44tsoi/legea-nr-80-1995-privind-statutul-cadrelor-militare>).

Sintagma ”*alte cazuri de eliberare din funcția militară, la decizia conducătorului structurii militare – pe cel mult 4 luni.*” depășește orice limite de accesibilitate deoarece poate fi interpretate foarte larg și fără subiectiv, precum și periodicitatea acesteia.

Referitor la previzibilitatea și claritatea legii avem o jurisprudență a Curții deja consacrată.

Orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale precum și exigențele de tehnică legislativă menite să asigure claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea actului. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile în care le conține, iar în cazul unor instituții publice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

Pentru a corespunde criteriilor de claritate și accesibilitate, norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiunile sale.

Curtea Europeană a statuat că testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă precizie limitele acesteia (Silver și alții v. Regatul Unit, 1983).

Mai jos, vor reda unele concluzii recente din jurisprudența Curții Constituționale.

Preeminența dreptului presupun, inter alia, asigurarea legității și certitudinii juridice (raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, paragraful 41). În acest sens, art.23 alin. 2 din Constituție impune adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v. Rusia, 11 iulie 2013, paragraful 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la publică a actelor normative și intrarea în vigoarea a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea fiind publicat în Monitorul Oficial.

La rîndul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci cînd persoana poate – în caz de necesitate, cu o asistență juridică adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele pe care le poate avea o anumită conduită (Gestur Jonsson și Ragnar Halldor Hall v. Islanda, 30 octombrie 2018, paragraful 88; Berardi și Mularoni v. San Marino, 10 ianuarie 2019, paragraful 40).

Totodată, pentru ca legea să îndeplinească exigența previzibilității, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate în tinderea și modalitățile de exercitare a puterii discreționare a autorităților în domeniul respectiv, ținînd cont de scopul legitim urmărit, pentru a-i oferi persoanei o protecției adecvată înotriva arbitrarului (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2017, paragraful 66; v. Malta, 28 august 2018, paragraful 50 – 52).

O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr.28 din 23 noiembrie 2015, paragraful 61).

La elaborarea unui act normativ, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca aceasta să corespundă exigențelor calității, i.e.: accesibilitatea și penibilitatea. În particular, textul legislativ trebuie să corespundă principiul coerenții.

Astfel, legea trebuie să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, care generează incertitudine și insecuritatea juridică. În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceleiași reglementări în mai multe articole sau aliniate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative (HCC nr. 2 din 30 ianuarie 2018, paragraful 45).

Luând act de normele constituționale și jurisprudența Curții putem stabili cu exactitate că sintagmele ”în alte cazuri de eliberare din funcția militară, la decizia conducătorului structurii militare – pe cel mult 4 luni” în special dacă vorbim de cazuri care aduc restrângerea drepturilor fundamentale ale omului, nu trec testul previzibilității, clarității și accesibilității normei legale prevăzute la art. 23 aliniatul (1) din Constituție și intră în contradicție direct cu această normă constituțională.

La fel, din lipsa clarității legii apar interpretări diferite și cu privire la sintagma „pe cel mult 4 luni”, deoarece nu este clar pe cel mult 4 luni fiind în aceeași funcție, în același an calendaristic, pentru aceleași circumstanțe. Însă, dacă circumstanțele care dau temei de a trece la dispoziția comandantului nu sunt prevăzute expres de lege, angajatorul nici face trimitere la careva circumstanțe în ordinul de trecere a dispoziția comandatului.

Prin urmare, deși există așa sintagmă ca „pe cel mult 4 luni” angajatorul emite din nou un alt ordin de trecere la dispoziția comandantului sau de prelungire de aflare în această calitate încă pe 4 luni.

Dreptul la muncă, ca un drept fundamental al omului reprezintă un drept social-economic complex, garantat de art.43 din Constituție. Potrivit prevederilor art. 43 alin.(1) din Constituție, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

Acest drept, fiind atribuit la categoria drepturilor social-economice și culturale, este consfințit de art. 23 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art.6 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, precum și de un șir de Convenții ale Organizației Internaționale a Muncii, ratificate de către Republica Moldova.

Legea fundamentală prevede expres obligația corelativă a statului de a reglementa condiții obiective și nediscriminatorii, de natură a garanta accesul la un loc de muncă, iar persoana poate alege o profesie sau meserie, sau orice loc de muncă, având calificarea corespunzătoare.

Totalitatea raporturilor individuale și colective de muncă, controlul aplicării reglementărilor din domeniul muncii, jurisdicția muncii, precum și alte condiții legate nemijlocit de raporturile de muncă sunt reglementate de Codul muncii și alte legi, care vin să detalieze prevederile constituționale.

Potrivit art.6 din Codul muncii, libertatea muncii este garantată prin Constituția Republicii Moldova, iar orice persoană este liberă în alegerea locului de muncă, a profesiei, meseriei sau activității sale.

Dreptul la muncă, alegerea profesiei, precum și a locului de muncă vizează posibilitatea oricărei persoane de a exercita profesia sau meseria pe care o dorește, în anumite condiții prevăzute de legiuitor, și nu vizează obligația statului de a garanta accesul tuturor persoanelor la toate profesiile.

În acest context, oricum s-ar exercita dreptul la muncă, exigențele și condițiile reglementate în legislația națională urmează a fi respectate de către titularii raporturilor de muncă.

Participând la raporturile juridice de muncă, salariatul realizează drepturi și îndeplinește obligații ce țin de îndeplinirea activității de muncă. Drepturile de bază în sfera muncii sînt consfințite în art. 9 din Codul Muncii.

Potrivit prevederilor art.9 din Codul muncii, salariatul are dreptul la muncă conform clauzelor contractului individual de muncă; la informare deplină și veridică despre condițiile de muncă și cerințele față de protecția și igiena muncii la locul de muncă; la libera asociere în sindicate, inclusiv la constituirea de organizații sindicale și aderarea la acestea pentru apărarea drepturilor lor de muncă, a libertăților și intereselor lor legitime; la achitarea la timp și integrală a salariului, în corespundere cu calificarea lor, cu complexitatea, cantitatea și calitatea lucrului efectuat; la odihnă, asigurată prin stabilirea duratei normale a timpului de muncă, prin reducerea timpului de muncă pentru unele profesii și categorii de salariați, prin acordarea zilelor de repaus și de sărbătoare nelucrătoare, a concediilor anuale plătite.

Totodată, având în vedere specificul dreptului la muncă, dar și al poziționării subiecților raporturilor de muncă, atât normele naționale, cât și cele internaționale stabilesc un minim de garanții, menite să asigure un echilibru între angajați și angajatori și o protecție adecvată a demnității, securității și stabilității angajaților. Alte garanții urmează a fi stabilite de înșiși subiecții raporturilor de muncă, prin contracte individuale (sau colective de muncă) încheiate în urma negocierilor libere, potrivit prevederilor articolului 43 din Constituție (HCC nr.12 din 20 mai 2014, § 51, 52).

Astfel constatăm că prevederile act. 32 aliniat (4) litera k) îngrădește dreptul la muncă, un echilibru dintre angajați și angajatori și o protecție adecvată a demnității, securității și stabilității angajaților, drept care este consfințit în art.43 din Constituție și care nu poate fi îngrădit.

Valoarea libertății de a munci și de a alege locul și felul muncii (HCC nr. 8 din 15.02.2000) este consfințită în art. 44 din Constituție, al cărui titlu prevede expres interzicerea muncii forțate. În acest fel, este garantată libertatea muncii și realizată statuarea constituțională a principiului, unanim acceptat de comunitatea internațională, conform căruia sclavia și munca forțată constituie o gravă încălcare a drepturilor fundamentale ale omului, fiind interzise totalmente și sancționate cu o deosebită rigoare. Primele referințe la interzicerea muncii forțate s-au făcut în cuprinsul Convenției de la Geneva asupra sclaviei (1926) și al Convenției OIM nr. 29 asupra muncii forțate (1930). În prezent, mai multe acte internaționale la care Republica Moldova este parte interzic sclavia și munca forțată, printre care Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice, Convenția Europeană a Drepturilor Omului ș.a.

Dreptul la muncă este un drept fundamental complex și ar fi de neconceput, dacă nu ar implica libertatea alegerii profesiei, a locului de muncă. Cu alte cuvinte, din punct de vedere juridic, dreptul la muncă nu poate fi și o obligație, iar sub un anumit aspect, el ar putea fi considerat expresie a libertății personalității umane. Aceste considerații au fost exprimate laconic în art. 44 alin. (1), conform căruia munca forțată este interzisă. Libertatea muncii și interzicerea muncii forțate sunt prevăzute expres de Codul muncii (art. 5, 7), care definește prin muncă forțată (obligatorie) orice muncă sau serviciu impus unei persoane sub amenințare sau fără consimțământul acesteia. Art. 7 al Codului muncii mai stipulează că se interzice folosirea sub orice formă a muncii forțate (obligatorii), și anume: ca mijloc de influență politică sau educațională ori în calitate de pedeapsă pentru susținerea sau

exprimarea unor opinii politice ori convingeri contrare sistemului politic, social sau economic existent; ca metodă de mobilizare și utilizare a forței de muncă în scopuri economice; ca mijloc de menținere a disciplinei de muncă; ca mijloc de pedeapsă pentru participare la grevă; ca mijloc de discriminare pe criterii de apartenență socială, națională, religioasă sau rasială. În categoria muncă forțată (obligatorie) mai sunt incluse: încălcarea termenelor stabilite de plată a salariului sau achitarea parțială a acestuia; cerința angajatorului față de salariat de a-și îndeplini obligațiile de muncă în lipsa unor sisteme de protecție colectivă sau individuală ori în cazul în care îndeplinirea lucrării cerute poate pune în pericol viața sau sănătatea salariatului.

Interzicând munca forțată, Constituția a stabilit anumite munci ce trebuie îndeplinite și se îndeplinesc, deși nu există un acord deplin al subiectului care le va presta. Astfel, art. 44 alin. (2) stabilește că nu constituie muncă forțată: 1) serviciul cu caracter militar sau activitățile desfășurate în locul acestuia; 2) munca unei persoane condamnate; 3) prestațiile impuse în situația creată de calamități ori de alt pericol.

Serviciul cu caracter militar sau activitățile desfășurate în locul acestuia de cei care, potrivit legii, nu satisfac serviciul militar obligatoriu. Textul vizează două categorii de subiecți:

a) Persoanele care satisfac serviciul militar obligatoriu. serviciul militar în termen serviciul militar cu termen redus

Teoria și practica de interpretare și aplicare a reglementărilor internaționale au permis să se configureze principiul, conform căruia toate muncile care se realizează în cadrul serviciului militar obligatoriu au un caracter pur militar. Totodată, dacă persoanelor care satisfac serviciul militar li s-ar impune sarcini abuzive, care nu au tangență cu activitatea lor, acestea ar fi considerate abuzuri și ar atrage sancționarea vinovaților.

b) Persoanele care, în locul serviciului militar, desfășoară alte activități (Conform art. 2 al Legii nr. 156-XVI din 06.07.2007 cu privire la organizarea serviciului civil (de alternativă)).

Astfel constatăm că, persoanele care îndeplinesc serviciul militar prin contract nu cad sub excepția muncii forțate și, respectiv, constatăm că prevederile act. 32 aliniat (4) litera k) îngrădesc valoarea libertății de a munci și de a alege locul și felul muncii.

De asemenea, considerăm că prin norma contestă în Legea 162, prin care s-a extins lista exhaustivă a cazurilor de trecere la dispoziția conducătorului structurii militare, dar fără a stabili exact care sunt aceste cazuri, vin în contradicție directă cu articolul 54 din Legea Supremă.

Conform articolului 54 din Constituție, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infrafracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidentiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Totodată, potrivit literei b) aliniatul (1) art. 32 din Legea 162 cu privire la statutul militarilor, în funcție de necesitatea structurii militare și la decizia conducătorului structurii militare, militarul poate fi detașat, fără eliberarea lor din funcția deținută, pe un termen stabilit, conform dispoziției conducătorului structurii militare, pentru îndeplinirea unor misiuni de serviciu în afara locului dislocării permanente a unității militare, în modul și în condițiile stabilite de Guvern.

Însăși noțiunea *trecere la dispoziție* stabilește acțiuni îndreptate spre soluționarea chestiunilor ce țin de continuarea de către militar a serviciului militar sau eliberarea din acesta, perioadă în care el se află în afara funcției militare. Militarul poate fi trecut la dispoziție de către conducătorul structurii militare abilitat cu dreptul de a-l numi în funcție. O dată stabilite, cazurile de trecere la dispoziția comandantului (șefului), aceste măsuri trebuie să fie expres prevăzute de lege, clare și previzibile. Dor în aceste condiții se va respecta articolul 54 din Constituție care stabilește expres că drepturile și libertățile nu pot fi restrânse decât în cazurile prevăzute de lege.

În acest sens, sunt relevante și imperative pentru aplicarea față de Republica Moldova prevederile internaționale din declarația universală a drepturilor omului și Convenția europeană pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Articolul 29 aliniatul (2) din declarația universală subliniază că în exercitarea drepturilor și libertăților sale, fiecare persoană este supusă numai îngrădirilor stabilite de lege în scopul exclusiv asigurării recunoașterii și respectului drepturilor și libertăților celorlalți și în vederea satisfacerii cerințelor juste sale morale, ordinii publice și bunăstării generale într-o societate democratică.

Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, de asemenea prevede în mai multe articole că drepturile nu pot face obiectul unor restricții decât dacă acestea sunt prevăzute prin lege.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului în articolele 9, 10, 11, Protocolul nr. 4, stabilește că nu se admit alte restrângeri decât acelea care sunt stabilite de lege.

Legiuitorul constituant, prin adoptarea articolului 54 a consacrat un principiu clar potrivit căruia un drept constituțional obținut numai poate fi suprimat sau diminuat prin legi organice sau acte normative.

De remarcat că aliniatul 3 din art. 54 consacră o excepție imperativă de la norma generală, stabilind că nu se admite restrângerea a drepturilor proclamate la articolele 20-24, adică, accesul la justiție, prezumția nevinovății, neretroactivitatea legii, **dreptul de a cunoaște drepturile și îndatoririle (art. 23)**, dreptul la viață.

Parlamentul RM, prin adoptarea actului contestat, nu doar a sfidat aliniatul 2 din art. 54, care impune necesitatea ca orice restricție să fie prevăzută de lege, dar a sfidat și aliniatul 3 care expres prevede că nu se admite nici o restricție, vizavi de principiul constituțional al accesibilității și previzibilității legii.

Jurisprudența Curții Europene, de asemenea este consacrată în această privință.

Curtea Europeană a concluzionat că "atunci când este vorba de chestiuni legate de drepturile fundamentale, dacă puterea de apreciere, acordată executivului nu ar cunoaște limite, legea ar putea să încalce preeminența dreptului, unul dintre

principiile fundamentale ale unei societății democratice consacrate prin Convenție”. Într-adevăr, existența unor garanții adecvate și suficiente împotriva abuzurilor, printre care se numără, mai ales procedurile de control eficient exercitate de către puterea judiciară, este cu atât mai necesară, cu cât, sub pretextul apărării democrației, asemenea măsuri riscă submineze, chiar să o distrugă (vezi *mutatis mutandis*, Cauza Rotaru împotriva României [GC], nr. 28.341/95, paragraful 55, 59, CEDO 2000-V).

În sensul art. 23 din Constituție, o constrângere poate fi considerată ”prevăzută de lege”, în termenii art. 54 din Constituție, numai dacă ea este formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra drepturilor sale și să prevadă în mod rezonabil în funcție de consecințele cauzei, consecințele acestei situații.

În concluzie, luând act de situația de fapt și jurisprudența consacrată a CEDO, Curții Constituționale a Republicii Moldova, constatăm că parlamentul a adoptat unele forme legale care pot duce la violarea flagrantă a principiilor internaționale și constituționale menționate supra, iar în vederea neadmiterii unor grave consecințe pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului, considerăm imperios necesară declararea neconstituțională a prevederilor sesizate.

VI. CERINȚELE SESIZĂRII

În temeiul celor expuse mai sus, în baza art. 135 , aliniatul (1) litera a) din Constituția R. Moldova, art. 4, aliniatul (1), litera a) și art. 25¹ al Legii cu privire la Curtea Constituțională, și art. 4, aliniat 1, litera a) și art. 7¹ al Codului Jurisdicției constituționale, solicităm Curții Constituționale a RM următoarele:

- 1) Exercițarea controlului de constituționalitate asupra textului de lege de la art.32 alin.(4) lit.k) al Legii nr. 162 din 22 iulie 2005.
- 2) Declararea art.32 alin.(4) lit.k) al Legii nr. 162 din 22 iulie 2005, ca fiind neconstituțional.

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorata Curte,

Declar pe proprie onoare ce toate informațiile utilizate în prezenta sesizare sunt veridice.

Autorii sesizării

Reclamantul:

Veaceslav Donica

Reprezentantul:

Avocatul Eugeniu Musteață

24 iunie 2021

mun. Chișinău

Judecătorul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, Violeta Chisilița, studiind problema ridicării excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ la acțiunea lui Veaceslav Donica împotriva Ministerului Apărării, Marelui Stat Major al Armatei Naționale, persoană terță Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării cu privire la constatarea faptului discriminării, anularea actelor administrative, restabilire în funcție,

c o n s t a t ă

La 27 februarie 2020, Veaceslav Donica a depus acțiune împotriva Ministerului Apărării, Marelui Stat Major al Armatei Naționale, persoană terță Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării cu privire la constatarea faptului discriminării, anularea actelor administrative, restabilire în funcție.

Cere reclamantul, Donica Veaceslav:

- a constata faptul că Donica Veaceslav a fost supus discriminării manifestate prin hărțuire la locul de muncă.
- a anula Ordinul Ministerului Apărării nr.018 ef. din 13.02.2020 și a Ordinului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale nr.30 din 14.02.2020, prin care reclamantul a fost trecut la dispoziția comandantului.
- a dispune restabilirea reclamantului în funcția anterior deținută de șef JI Direcție personal și Mobilizare Marele Stat Major al AN.
- a încasa de la pârâți în beneficiul reclamantului cheltuielile de judecată.

La 18 august 2020 reclamantul a depus cerere de concretizare a pretențiilor. (f.d.98-100), prin care a solicitat:

- constatarea faptului discriminării;
- anularea ordinului nr.018 ef din data de 13.02.2020 și ordinului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale nr.30 din data de 14.02.2020 prin care a fost trecut la dispoziția comandantului și refuzul Ministerului Apărării nr.11/318 din data de 03.03.2020 referitor la cererea prealabilă;
- anularea ordinului Ministerului Apărării nr.1-017 din data de 17.06.2020 prin care reclamantul a fost numit în funcție de ofițer principal al Direcției planificare resurse financiare și tehnico-materiale a Ministerului Apărării și răspunsului Direcției juridice a Marelui Stat Major al Armatei Naționale al Ministerului Apărării cu nr.43/48 din data de 23.07.2020 referitor la cererea prealabilă;
- restabilirea în funcție anterior deținută de șef Direcția personal și mobilizare Marele Stat Major al AN;
- anularea ordinului nr.45 din data de 26.05.2020 a șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale de sancționare disciplinară cu "observație";
- încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, la 16 iunie 2021, Donica Veceaslav a formulat cererea privind sesizarea Curții Constituționale, solicitând verificarea constituționalității prevederilor art. 32 alin. (4) lit. k) al Legii nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor.

Pârâtul, Ministerul Apărării, prin prin referința depusă a indicat asupra faptului că nu constată impedimente la înaintarea sesizării Curții Constituționale.

Aprecierea instanței:

Examinând cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată concluzionează, că cererea este întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Alin. (2) și (3) din același articol statuează că, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitând-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Verificând exigențele impuse prin prevederile art. 12¹ CPC și hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța constată că acestea sunt întrunite pe deplin.

Astfel, cererea a fost depusă de reclamantul Donica Veaceslav, obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Din considerentele menționate, în conformitate cu art. 195, 230 Cod administrativ art. 269-270, art. art. 12¹ CPC, judecătorul

d i s p u n e

Se admite cererea lui Donica Veaceslav, de ridicare a excepției de neconstituționalitate, formulată în cauza de contencios administrativ, la acțiunea lui Veaceslav Donica împotriva Ministerului Apărării, Marelui Stat Major al Armatei Naționale, persoană terță Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării cu privire la constatarea faptului discriminării, anularea actelor administrative, restabilire în funcție.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 32 alin. (4) lit. k) al Legii nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor.

Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate formulată de Donica Veaceslav, se remite Curții Constituționale pentru examinare.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul cauzei.

Judecător

/semnătura/

Violeta Chisilița

Copia corespunde originalului
Judecător, Violeta Chisilița

